

Mentaliteten hos Shiban

Text och foto: Birgit Hillerby-Eriksson

Mentaliteten är den absolut viktigaste enskilda komponenten vid bedömningen av en japansk hund på utställning i Japan. Hur viktig mentalitet är hos Shiban, visar den starka reaktionen och protesterna från utställare under Nippo Grand National 1999. Den BIR-vinnande Shiban visade i delar av slutfinalen sin osäkerhet genom att sänka svansen något samt söka förarkontakt då applåderna kom.

Det är endast de äldsta och de mest erfarna rasdomarna som får döma på Nippo Grand National. I slutfinalerna dömer flera domare tillsammans och man använder sig av röstsedlar med "sluten votering" alltså att varje domare skriver sitt namn och vilken hund den vill se som vinnare. Mr. XXXXXXX, överdomare samt ordförande i NIPPO's domarkommitté blev tvingad att avgå som resultat av protesterna. De sex domarna som deltog i bedömningen av slutfinalen blev avstängda från sina domareuppdrag under våren 2000. Även de som inte själva röstat på vinnande hund blev avstängda eftersom de inte förstått sitt rasansvar och protesterat mot domslutet. Motiveringen till avstängningarna var att man kan bara inte ignorera det som är det väsentligaste i rasens standard och att det kan ge fel signaler till omvärlden.

Shibans mentalitet och utstrålning beskrivs med orden Kan-i, Ryosei och Soboku.

Kan-i: Betyder livlig/kraftfull djärvhet. Men eftersom Kan-i är ett sammansatt ord finns det ingen entydig översättning. Kan-i betyder mod med lugn, djärvhet och vaksamhet, dessutom så betyder det lydnad. Med andra ord, en hund med Kan-i är modig utan att vara dumdristig, är lugn men vaksam inför faror och är alltid under full kontroll av sin ägare. Om hunden har dessa egenskaper, så kommer hunden automatiskt att utstråla både värdighet och styrka.

I Japan ställs hundarna ofta med huvudet riktat in mot ringen, ibland även mot varandra. Om de då försöker ta ögonkontakt med varandra och den ena hunden börjar flacka med blicken och viker undan, så saknar den Kan-i.

En hund med Kan-i står med en stabilt buret svans. En liten darrning på svansen på grund av starka känslor kan man ibland se, men om hunden tappar svansen mellan benen så visar det en stor brist av Kan-i.

En hund med korrekt Kan-i, ska stå lugnt stilla med ett högt buret huvud. En hund som försöker attackera en motståndare utan anledning, försöker provocera fram ett slagsmål och inte lyssnar på sin ägare, kan visserligen vara modig men om den inte har lydnad så får det inte misstolkas som Kan-i.

Ryosei: Står för godmodig/vänlig, trogen, lydig med kvaliteter som kan ge en bra vakt- och sällskapshund. För att kunna vara det måste den även vara intelligent. En hund med ett godmodigt temperament svarar snabbt på sin ägares kommandon.

Den fullständiga underkastelsen för sin ägares önskan beror inte på någon form av vekhet. Ett kommando kan efterfråga både kamplust och mod i farliga jaktsituationer där då hunden måste lyda snabbt och utan rädsla. En hund med korrekt Kan-i, har även en korrekt Ryosei, eftersom det ena egenskapen inte kan existera utan den andra.

Soboku.: Betyder en anspråkslös naturlig enkelhet med en öppen personlighet och grace. En beskrivande tolkning av ordet Soboku som är väldigt lätt att förstå är "en flicka som är naturligt vacker utan make up". Tillsammans så bildar Kani-i, Ryosei och Soboku, den perfekta och harmoniska helhet hos den japanska hunden.

En Shiba kan även sägas vara en spegelbild av det japanska samhället, på gott och ont. Den japanska vänliga värdigheten och motsatsen som kanske kan vara en Kamikazekrigare.

Det finns nog ingen i Japan som sysslar med Shiba som inte har hört talas om avelshunden Matsumaru. Han och även en dotter till honom var vinnare av "Ministers Award", men det som särskiljer honom från alla de övriga kända avelshundarna var att han alltid gick okopplad och vek aldrig av från sin ägares sida på utställningarna.

Den helt perfekta Shiban existerar bara i våra drömmar och helt ärligt så är det väl lite så och så med de flesta av våra Shibors lydnad.

Bild från NIPPO GN 2002